

در بزرگداشت آیت‌الله سیدمهدی ابن‌الرضا علیه‌السلام برگزار شد

همایش حوزوی «ایستاده بر قله خدمت»

سیدحمید میرپاقری، شخصیت‌های حوزوی خوانسار، استادی و دانش‌آموختگان این مدرسه و شخصیت‌های استانی برگزار گردید، تعدادی از استاید حوزوی و فرزندان آن‌مرحوم، جنبه‌های مختلف زندگی آیت‌الله سیدمهدی ابن‌الرضا را مورد بررسی قرار دادند. البته محور اصلی موضوعات مطرح‌حه این نشست، که در آن مهمانانی از مشهد مقدس، شهر مقدس قم، مازندران، تهران، اصفهان و دیگر نقاط کشور نیز حضور داشتند، مدیریت حوزوی مرحوم ابن‌الرضا و سیره تربیتی و کیفیت پرورش طلاب و فضلا توسط ایشان بود.

در حاشیه این مراسم، از دو کتاب درباره آیت‌الله ابن‌الرضا علیه‌السلام نیز رونمایی شد. کتاب نخست با عنوان دفتر چهارم از مجموعه «ایستاده بر قله خدمت» پیرامون خدمات ماندگار آن عالم خدوم به‌خصوص در زمینه معرفی مدرسه علمیه علمیه حضرت ولی‌عصر علیه‌السلام به‌مناسبت پنجاهمین سال تأسیس این حوزه مبارکه می‌باشد.

دومین کتاب با عنوان «خاطرات ماندگار» نیز، حکایاتی از زندگی آن عالم ربانی را در بر دارد که به خامه حجت‌الاسلام والمسلمین سیدجواد ابن‌الرضا در ۴ فصل تدوین شده است. فصل نخست درباره ویژگی‌های شخصیتی آن عالم گران‌قدر است. فصل دوم درباره خدمات فرهنگی و اجتماعی وی می‌باشد که در قامت یک روحانی ولایی، مردمی، محبوب‌القلوب و صاحب نفوذ در اجتماع، انبوهی از فعالیت‌های آموزشی، رفاهی، بهداشتی، عمرانی و خدماتی وی را به نمایش گذارده است. سومین فصل در رابطه با شیوه مدیریتی ایشان است که در نوع خود کم‌نظیر بوده و نهایتاً فصل چهارم در زمینه شیوه تربیتی آن عالم اسوه و فقیه پرهیزگار می‌باشد.

شایان ذکر است که آیت‌الله سیدمهدی ابن‌الرضا از شاگردان آیت‌الله‌العظمی بروجردی، علامه طباطبایی و امام راحل علیه‌السلام بود که در سال ۱۳۹۶شمسی در ۸۲ سالگی دارفانی را وداع گفت، مرقد او که از عاشقان و شفیثگان حضرت امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام بود، در قبرستان وادی‌السلام نجف اشرف قرار دارد.

اولین نشست «خصائص نگاری در شیعه» برگزار گردید

به‌مناسبت ایام ولادت حضرت فاطمه زهرا علیها‌السلام نخستین نشست «خصائص نگاری در شیعه» با موضوع مناقب و خصائص حضرت زهرا علیها‌السلام در مؤسسه اندیشه اسلامی معاصر در شهر مقدس قم برگزار شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین ناصرالدین انصاری قمی در ابتدای این نشست، به بیان تعریف خصائص نگاری، سیر تطور و فایده این نوع نگارش پرداخته و همچنین از مصادیق فراوان مؤلفات ناظر به خصائص نگاری در مکتب تشیع نام برد؛ تألیفاتی مانند: خصائص امیرالمؤمنین علیه‌السلام اثر سیدرضی، خصائص‌الحسینیه شیخ جعفر شوشتری، خصائص زینبیه سیدنورالدین جزیری، خصائص‌العباسیه شیخ محمدابراهیم کلباسی، خصائص فاطمیه شیخ محمدباقر گجوری مازندرانی و...

در ادامه این نشست، حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمدمهدی رفیع‌پور تهرانی نیز به تعدادی از مناقب و خصائص حضرت فاطمه زهرا علیها‌السلام اشاره کرد و از اهمیت یادکرد مناقب و ویژگی‌های اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام سخن گفت و بیان کرد: تدوین آثار جدید خصائص نگاری دارای فواید دینی علمی خاص به خود است و نیز امکان استدراک‌نویسی و تنمیم آثار تألیف‌شده در این موضوع وجود دارد.

در ادامه دکتر سیداحمد سلمان آل‌طعمه، نویسنده و استاد دانشگاه کربلا، از تلاش علمای عراق در رابطه با خصائص نگاری مطالبی را بیان نمود و به ذکر سیره و سنت علمای عتبات عالیات عراق در زمینه تشکیل محافل جشن‌های مذهبی به‌ویژه جشن میلاد حضرت فاطمه زهرا علیها‌السلام و بیان فضایل و خصائص و مناقب آن حضرت و انشاء و انشاد اشعار پیرامون ایشان و دعوت از شعرا و ادیبان دیگر مذاهب و ادیان برای حضور در این مراسم و مجالس سخن گفت.

در پایان این نشست، از کتاب «خصائص المحسنیه» اثر محمدعلی نجفی کرمانشاهی رونمایی به‌عمل آمد. این کتاب در ۳ فصل و ۲۵۰ صفحه، تعداد ۵۹ مورد از خصائص و ویژگی‌های حضرت محسن بن علی علیه‌السلام را استقصاء و جمع‌آوری نموده است.

گزارش: رضا ضابطی لنگرودی

افتتاح نمایشگاه «۴۰ سال بالندگی» در جامعة الزهرا علیه‌السلام

دبیر دوم شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: تلاش‌های خوبی برای جذب جوانان به حوزه‌های علمیه شده است؛ اما این تلاش‌ها باید با نگاه به جذب نجبگان، گسترش و عمق بیشتری پیدا کند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی شورای عالی حوزه‌های علمیه، نماینده ولی‌فقیه در استان آذربایجان غربی، مدیر و معاونان حوزه علمیه استان، به‌همراه جمعی از ائمه جمعه و مدیران مدارس علمیه استان آذربایجان غربی، با آیت‌الله جواد مروی دیدار و گفت‌وگو کردند.

آیت‌الله مروی در این دیدار، با اشاره به بافت ویژه اجتماعی و فرهنگی آذربایجان غربی، ابراز کرد: روحانیت به‌عنوان متولی بسط و گسترش فرهنگ اسلامی باید توجه ویژه‌ای به‌خصوصیات و تنوع فرهنگی این منطقه داشته باشد.

وی با تأکید بر لزوم توجه و برنامه‌ریزی برای جذب نجبگان در حوزه علمیه اظهار کرد: تلاش‌های خوبی برای جذب جوانان به حوزه‌های علمیه شده است؛ اما این تلاش‌ها باید با نگاه به جذب نجبگان، گسترش و عمق بیشتری پیدا‌کند.

دبیر دوم شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: هرچه بتوانیم باید برای تربیت جوانان نخبه‌ای که بتوانند در منطقه پاسخگو

استاد حوزه علمیه قم گفت: گاهی برخی از ولادت‌ها، جریانات عجیبی دارد؛ از جمله جریانات عبرت‌آموز ولادت حضرت موسی، حضرت عیسی علیه‌السلام و حضرت فاطمه زهرا علیها‌السلام که قرآن آن‌ها را برای عبرت‌آموزی مطرح کرده است. به گزارش پایگاه خبری آستان مقدس حضرت معصومه علیها‌السلام، حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌نظری‌منفرد، استاد حوزه علمیه قم، در محفل معارفی حرم بانوی کرامت علیها‌السلام که شامگاه سوم دی‌ماه در شبستان امام خمینی علیه‌السلام برگزار شد، بیان کرد: گاهی برخی از ولادت‌ها، جریانات عجیبی دارد که قرآن کریم آنها را برای عبرت‌آموزی مطرح کرده و یکی از همین جریانات عبرت‌آموز، ولادت حضرت موسی علیه‌السلام است.

وی اظهار کرد: فرعون مأمور گماشته بود که نوزادان متولدشده را رصد کنند تا اگر نوزاد پسر باشد، به قتل برسانند؛ به‌همین خاطر تا لحظه تولد حضرت موسی علیه‌السلام هیچ آثار حملی در مادر حضرت مشخص نبود. در ادامه،

آیت‌الله مروی

برای تحصیل جوانان نخبه در حوزه‌های علمیه تلاش کنیم

باشند، تلاش کنیم؛ چراکه برای فرهنگ عمومی، اسلام و انقلاب بسیار مفید خواهد بود.

وی بیان کرد: علی‌رغم جو تبلیغاتی که علیه روحانیت و حوزه علمیه شکل گرفته است، جوانان تشنه‌ای داریم که آمادگی حضور در حوزه علمیه را دارند.

حجت‌الاسلام والمسلمین نظری‌منفرد تبیین کرد

ولادت‌های عبرت‌آموز در قرآن

مادر حضرت موسی علیه‌السلام مأمور می‌شود تا فرزند را شیر دهد

و اگر ترس جان فرزند را داشته باشد، نوزاد را به رود بسپارد. سخنران حرم بانوی کرامت علیها‌السلام با بیان اینکه خداوند مقدمات را این‌طور فراهم کرد که حضرت موسی علیه‌السلام از همان نوزادی، به خانه فرعون پا گذاشت و همان‌جا بزرگ شد، ادامه داد: قصه حضرت موسی علیه‌السلام و فرعون یک قصه آموزنده است و نشان می‌دهد، اگر خداوند بخواهد کاری را انجام بدهد، هیچ قدرتی نمی‌تواند مانع آن شود.

این استاد حوزه علمیه قم، با اشاره به اینکه از دیگر ولادت‌های عجیب در قرآن کریم، ولادت حضرت عیسی علیه‌السلام است که از مادری عقیقه، صالحه و پاک‌دامن متولد شد، گفت: اگر انسان برای خداوند حرکت کند، متقابلاً خداوند دست انسان را خواهد گرفت و در ناملایمات زندگی رها نخواهد کرد.

وی افزود: توحید حقیقی این است که انسان بداند، مؤثر حقیقی در عالم هستی خداوند است و در مرتبه بعدی نیز، خداوند انسان‌هایی را به‌عنوان الگو قرار داده تا انسان‌ها با تاسی به این الگوها، بتوانند مسیر هدایت را طی کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین نظری‌منفرد، با اشاره به اینکه حضرت زهرا علیها‌السلام می‌فرماید: «ما حجت خداوند بر روی زمین هستیم»، بیان کرد: زمانی که حضرت مریم علیها‌السلام از تولد

جامعیت طلاب شد و ابراز کرد: گاهی گرایش‌های تخصصی در حوزه مطرح می‌شود که خوب است؛ ولی خواهش من این است که طلاب و فضلالی جوان ما را به سمت جامعیت سوق دهد.

آیت‌الله مروی خاطرنشان کرد: آنچه که نیاز و خواسته مردم است و باید برآورده شود، جامعیت یک طلبه است. اگر طلبه جامعیت نداشته باشد، نمی‌تواند به وظایف خود به‌درستی عمل کند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، نقش ادبیات عرب در جامعیت طلبه را بسیار ویژه توصیف و بیان کرد: خواشتم این است که در این زمینه، برنامه‌ریزی دقیقی شود که طلاب ما با ادبیات عرب، دقیق آشنا شوند. تسلط بر ادبیات عرب در جامع بودن طلبه نقش بسیار ویژه‌ای دارد.

استاد حوزه علمیه قم، با اشاره به مسأله جذب طلاب در نهادهای دیگر، گفت: اگر همه استعدادها را به مراکز دیگر گسیل کنیم، برای حوزه چه می‌ماند؟! به این نکته توجه داشته باشیم که به‌شکلی نشود که نهال فروشی داشته باشیم.

وی در بخش پایانی سخنان خود، با بیان اینکه اگر می‌خواهیم کار ما برکت داشته باشد، نقش اول را خودمان داریم، اظهار کرد: کاری در حوزه علمیه ماندنی است که همراه با اخلاص و برای خدا باشد.

حجت‌الاسلام والمسلمین نظری‌منفرد تبیین کرد ولادت‌های عبرت‌آموز در قرآن

فرزند بدون اینکه ازدواج کرده باشند، ناراحت بود، صدای آسمانی به ایشان ندا داد که ناراحت نباش که ما شما را یاری خواهیم داد؛ بنابراین نوزاد حضرت مریم علیها‌السلام با قدرت خداوند زیان به سخن گشود و از خود و مادرش دفاع کرد و خود را به‌عنوان نبی خدا معرفی کرد.

وی با اشاره به اینکه یکی دیگر از ولادت‌های بسیار مهم و عجیب طبق فرموده امام صادق علیه‌السلام، ولادت حضرت زهرا علیها‌السلام است، اظهار کرد: زنان مکه به‌خاطر دشمنی همسران‌شان با رسول گرامی اسلام، از کمک به حضرت خدیجه علیها‌السلام به‌هنگام بارداری و تولد حضرت زهرا علیها‌السلام خودداری کردند. طبق روایت در بیستم جمادی‌الثانی آثار تولد بر حضرت خدیجه علیها‌السلام عارض شد؛ اما هیچ زنی از زنان مکه کمک نکردند. سپس به اذن خدا چهارزن از زنان بهشتی برای تولد حضرت زهرا علیها‌السلام حضور پیدا کردند و نور این نوزاد، خانه‌های مکه را روشن کرد.

سخنران معارفی حرم حضرت معصومه علیها‌السلام در پایان تصریح کرد: حضرت خدیجه علیها‌السلام با نوزاد خود قبل از تولد سخن می‌گفتند که نشان‌دهنده عظمت حضرت زهرا علیها‌السلام است؛ بنابراین پرتوافشانی حضرت زهرا علیها‌السلام مختص اهل زمین نیست و طبق روایت، حتی اهل آسمان نیز از این نور بهره‌مند شدند.

مدرسه مسجدمحور موجب تربیت نسل آینده می‌شود

تدوین کردند.

وی ادامه داد: هزاران جلد از کتاب‌های اسلامی نزد اروپائیان است و آنها این کتب را به سرقت برده‌اند و سال‌ها بر این معلومات متمرکز شدند و در برخی موضوعات رشد کردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی تصریح کرد: کتاب قانون نزد اروپائیان بسیار مورد توجه قرار گرفته است؛ به‌طوری‌که نزدیک به پانصد سال قبل، نسبت به ترجمه این کتاب اقدام کردند؛ ولی امروز در ایران به این مسأله توجه نشده است.

مشاور مدیر حوزه‌های علمیه کشور گفت: مسأله ادغام و تمرکز علوم تجربی با اسلامی بسیار مشهود است و در طول تاریخ نیز، آموزش علوم بر محور مسجد صورت گرفته است. وی با بیان اینکه در دنیا به این نتیجه رسیده‌اند که باید یک تمرکزی بین علوم اسلامی و تجربی ایجاد شود، اظهار کرد: مهمترین راهکار مستحیبان این بوده که مدارس غیرانتفاعی کلیسامحور تأسیس کنند و امروز ۶۰ درصد مدارس آنها این‌گونه است.

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی افزود: مدارس مسجدمحور موجب احیای جامعه‌اسلامی برای نسل آینده می‌شود و امرحیات در گروی دین و عقل است. مشاور مدیر حوزه‌های علمیه کشور خاطرنشان کرد: دانش‌آموز باید دید خداین پیدا‌کند و به این امر باور داشته باشد و در مسیر تقرب الهی حرکت کند.

نمایش گذاشته است.

نگاهی گذرا به سیر تأسیس و بالندگی حوزه علمیه قم و علما و بزرگان این حوزه، مطلع این نمایشگاه است. نمایشگاه «۴۰ سال بالندگی»، در محل نمایشگاه‌های دائمی این مؤسسه علمی حوزوی راه‌اندازی شده و از روز پنجشنبه ۶ دی تا ۱۳ دی، از ساعت ۸ تا ۱۴ پذیرای بازدیدکنندگان است.

رئیس بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اِسرائ اعلام کرد

برگزاری همایش بین‌المللی پایان تفسیر ۸۰ جلدی تسنیم

حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی، رئیس بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اِسرائ در نشست خبری گرامی‌داشت هفته پژوهش و معرفی دستاوردهای پژوهشی این بنیاد، از برگزاری جشن اتمام چاپ تفسیر تسنیم آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی در دوم اسفند امسال خبر داد و گفت: در این جشن که با حضور معظله، پژوهشگران، استاید حوزه و دانشگاه و فضلاء در قم برگزار می‌شود، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه سخنرانی خواهد کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، رئیس بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اِسرائ ادامه داد: تفسیر تسنیم، ۸۰ جلد می‌باشد که طی ۴۰ سال مداومت بر کرسی تدریس تفسیر حضرت استاد به ثمر نشست. نکته مهم این است که اتمام کرسی تدریس، با تحقیق این مجموعه بزرگ فراپژوهشی، همزمان بوده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین جوادی آملی اضافه کرد: تفسیر تسنیم برترین فراپژوهش است؛ به این معنی هر آنچه را که در زمینه تفسیری وجود داشت، حضرت استاد با رویکرد حدیثی، فلسفی و... در آن ارائه دادند.

وی بیان کرد: برای تحقق تفسیر سترگ، مطالعات عمیق و گسترده‌ای در همه زمینه‌های تفسیری از سوی حضرت آیت‌الله جوادی آملی صورت گرفته است تا از هر لحاظ، آماده استفاده برای جامعه علمی و دانشگاهی و علوم انسانی باشد.

چگونگی شکل‌گیری اندیشه‌های

حضرت آیت‌الله جوادی در علوم انسانی

حجت‌الاسلام والمسلمین جوادی آملی گفت: اندیشه‌های حضرت استاد برای جامعه علمی روشن است؛ اما چقدر این تحقیقات پیش رفته و زمینه پیشرفت در نظام فکری و جامعه علمی را موجب شده است، نیاز به تبیین دارد.

وی بیان کرد: پژوهشگران براساس پژوهش‌های نوین مسأله‌محور حرکت می‌کنند؛ یعنی نظام پژوهشی امروز مبتنی بر فعالیت خاص، هدفمند، پرسشی و مسأله‌محور را دنبال می‌کند؛ تا حل مسأله اتفاق بیفتد؛ اما چه شناخت و اطلاعاتی از مجموعه‌های زیردست دارند تا بتوانند مبتنی برآن، پژوهش شایسته‌ای را به جامعه ارائه کنند.

رئیس بنیاد بین‌المللی علوم وحیانی اِسرائ اظهار کرد: برای روشن شدن مسأله فوق باید بگویم قبل از فعالیت‌های پژوهشی، باید سلسله مطالعات عمیق به سامان رسیده علمی داشته باشیم تا مبتنی بر آن، پژوهشگران کارهای تحقیقی را ارائه کنند. این همان معنای فراپژوهش است.

وی افزود: بر اساس اندیشه‌های که از حضرت استاد سراغ داریم، با وسعت، عمق و ژرف‌نگری از دیگر سو، مطالعات به سامان می‌رسد و نظام علمی راه مشخصی پیدا کند؛ چون اگر پژوهشگر بخواهد، در مورد موضوعی پژوهش کند، تردیدی نیست که قابلیت علمی انجام‌شده را نگاه کرده باشد. همه مباحث علمی را ببیند، جمع‌بندی کند و به نظر نهایی برسد و بعد مبتنی برآن، پژوهش را انجام دهد تا به حل مسأله برسد. این چند کار در فراپژوهش اتفاق می‌افتاد.

حجت‌الاسلام والمسلمین جوادی آملی ادامه داد: اگر گفته شده که تفسیر تسنیم، ۸۰ جلد است؛ چون مطالعات عمیق و همه‌جانبه در همه زمینه‌های تفسیری اتفاق افتاد تا مجموعه اطلاعاتی که در این رابطه هست، به‌عنوان زیرساخت پژوهش تفسیری به کار بیاید. مدیریت علمی یکی از عمده‌ترین مسائلی است که در شأن حضرت استاد است؛ بدین‌معنا همه نظرات مختلف را دسته‌بندی کردن، نظریه صحیح را تشخیص دادن و بعد نظریه برجسته را مشخص کردن تا نظر نهایی سامان بیابد، همه این کارها که انجام شد، بر اساس آن، محقق می‌تواند محققانه وارد شود و مسأله را حل کند؛ این همان پژوهش است. این در اندیشه حضرت استاد است و به آن فراپژوهشی می‌گویند.

حجت‌الاسلام والمسلمین جوادی آملی گفت: شاید این سؤال در ذهن ایجاد شود که چگونه می‌توان این حجم از آثار را تولید کرد؟! باید گفته شود: در طول این ۴۰ تا ۴۰ سال که حضرت استاد درس‌هایی در حوزه علوم انسانی به‌صورت تحقیقی ارائه می‌کردند، در کنار آن، محققان از پژوهشکده فقه اصول، کلام و حکمت و تفسیر و عزت حضور داشتند. تدریس و تحقیق همزمان انجام می‌شد و نتیجه آن آثار متعدد شد.